

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravišstvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V marcu 1922 računamo pk po 4 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

OBČINSKI STANOVANJSKI DAVEK.

Akcijski odbor strokovnih organizacij, ki je bil postavljen za boj proti dražinji od vseh 22 stanovskih in strokovnih organizacij ročnih in umstvenih delavcev v Sloveniji brez razlike političnega naziranja, je soglasno sklenil predložiti občinskemu svetu v Ljubljani v nujno osvojitve načrt stanovanjskega občinskega davka, ki ga tu objavlja.

Akcijski odbor izjavlja, da ne poverja nobenega političnega kluba s prednostitvijo tega načrta pred občinski svet.

V Ljubljani, dne 6. marca 1922.

temveč ga naslavlja naravnost na občinski svet v trdnem prepričanju, da ga g. župan takoj predloži občinskemu svetu v razpravo, klubi občinskih svetnikov pa da se postavijo za nujnost in za meritum tega predloga.

Vse odbore in člane organizacij, zastopanih v akcijskem odboru, pozivljamo, naj poskrbe, da bodo vloženi podobni predlogi tudi po drugih prevsem velikih občinah.

Akcijski odbor.

Osnutek.

OBČINSKI STANOVANJSKI DAVEK.

§ 1. Vsak rodbinski poglavar in vsaka samostojna oseba mora plačevati mesečni davek od stanovanja, brez ozira na to, ali stanuje v lastni ali v tuji hiši, ali plačuje stanarino ali ne. Višina tega davka je odvisna od števila sob in oseb. Za sobe se štejejo vsi prostori, ki so porabni za človeško bivališče, torej tudi

kuhinje, predsobe, shrambe itd., če merijo nad 6 m² in so tudi sicer porabne. Sobe, ki merijo nad 30 m², štejejo za dve. K osebam pa se ne smejo šteti posli. Sobe neoddanih stanovanj se prištejejo k sobam stanovanja hišnega gospodarja.

§ 2. Višino tega davka določa razpredelnica štev. I.

Razpredelnica štev. I.

Če stanuje v stanovanju oseb:

Pri štev. sob:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	mesečno dinarjev:											
1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	50	10	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	300	100	25	10	5	—	—	—	—	—	—	—
4	2000	1000	300	100	50	20	10	5	—	—	—	—
5	4000	3000	2000	1000	300	200	150	50	20	10	5	—
6	10000	6000	4000	3000	1000	500	300	200	100	50	20	10
7	20000	15000	10000	6000	3000	1000	600	400	200	100	50	20

§ 3. Isto načelo velja tudi za pisarne, ki bi bile porabne za stanovanjske sobe.

Razpredelnica štev. II.

Za pisarniške sobe, v katerih so stalno zaposlene

na m ²	1	2	3	4	5	6	7	8
oseb, se plača mesečno dinarjev								
6—8	5	—	—	—	—	—	—	—
8—10	10	—	—	—	—	—	—	—
10—16	20	5	—	—	—	—	—	—
16—20	35	10	5	—	—	—	—	—
20—25	50	20	10	5	—	—	—	—
25—30	100	35	20	10	5	—	—	—
30—40	200	50	35	20	10	5	—	—
nad 40	500	100	50	35	20	10	5	—

§ 4. Župan ima pravico odpustiti ta davek tistim, ki bi ga morali plačevati le vsled obupnega stanja sedanjih stanovanjskih razmer. N. pr. samcem v sobah, ki za dva niso primerne, ali če vsled bolezni morajo imeti stalno postrežbo, ali rodbinam v nerodnih stanovanjih, ki se

Ta davek se plačuje po razpredelnici štev. II.

ne dajo bolj gospodarsko porabiti. Vse take odpustitve se morejo pa tikati le najnižje stopnje tega davka in le pri neimovitih. Neimoviti so tisti, ki imajo vseh mesečnih dohodkov:

1 oseba do 500 Din., 2 osebi do 600 Din., 3 osebe do 700 Din., 4 osebe do 785 Din., 5 oseb do 850 Din., 6 oseb do 900 Din., 7 oseb do 950 Din., 8 oseb do 1000 Din. itd., po 50 Din. višje za osebo.

§ 5. Selitve neimovitih, povzročene vsled te naredbe, naj poskrbi občina v lastni upravi iz stanovanjskega sklada. Imovitejšim naj zaračuna lastne stroške.

§ 6. Državni uradniki, ki imajo reprezentacijska stanovanja, so izvzeti le, če stanujejo v državnih poslopih in če država v občini nima nobenih zasebnih stanovanj zasedenih za urade.

§ 7. Ves davek se steka v stanovanjski sklad, ki naj služi edinole trajni odpravi pomanjkanja stanovanj.

Izvršilne določbe.

1. Vsi hišni gospodarji v občini morajo 14 dni po razglasitvi pravomočnosti tega davka predložiti magistratu vsaj take načrte vseh svojih hiš, da bo iz njih razvidna lega in velikost vseh prostorov, ter natančno označbo, kdo v njih stanuje ali uraduje. Vsako izpremembo morajo naznaniti najpozneje v 8 dneh. Za napačna naznanila bodo krivci kaznovani.

2. Rodbine in posamezniki, ki so se prijavili kot prosilci za stanovanja, naj se vpišejo v knjigo, ki bodi na magistratu javnosti na vpogled. Razdeljena naj bo na 3 razrede po nujnosti, vsak razred pa po velikosti potrebe. Nujnost in velikost potrebnega stanovanja mora biti v opombi razvidna:

a) v prvi razred spadajo prosilci, ki so zavoljo dela prisiljeni živeti v občini;

b) v drugi razred spadajo prosilci, ki niso prisiljeni zaradi dela stanovati v občini, vendar pa imajo stvarne razloge, ki vsaj deloma utemeljujejo njihovo željo;

c) tretji razred obsega vse druge prosilce, med temi tudi tužce.

3. Vsa stanovanja nakazuje stanovanjski urad po vrstnem redu teh knjig. Zato se vpisujejo v posebno knjigo tudi vsa izpraznjena stanovanja razdeljena po velikosti.

4. Vsako izpraznjeno stanovanje se ponudi prvemu prosilcu, ki je v knjigi prosilcev vpisan na prvem mestu prvega razreda ter ima po svojih rodbinskih razmerah pravico na stanovanje dotične velikosti. Če mu je to stanovanje predrago, ali sicer nezadovoljivo, in če izjavi, da bo čakal na drugo stanovanje, se ponudi to stanovanje naslednjemu prosilcu. Če je prvi razred prosilcev izčrpan, pride na vrsto drugi in končno tretji razred.

5. Za vsako stanovanje, ki je bilo oddano poznejšemu prosilcu (po času in po razredu), mora biti v spisih izjava vseh prejšnjih prosilcev, da se tega stanovanja odrekajo. Za tiste prosilce, ki so pooblastili Društvo stanovanjskih najemnikov, zadošča izjava tega društva.

Utemeljitev in smernice.

Da odpomore občina stanovanjski bedi, je treba dvojnega:

1. Treba je začeti zidati, da bo stanovanj več vsaj v bodočnosti.

2. Treba je t a k o j nekaj ukreniti, da se sedanja stanovanja bolj pravično razdele.

Zidati dandanes skoro nihče izmed posameznikov ne more, kdor bi lahko, pa ne mara. Toraj mora zidati občina. Ta nima denarja, niti ni upati, da ga bo imela, če ne stori kakšnega posebnega koraka.

Akcijski odbor vseh strokovnih in stanovskih organizacij predlaga v zmislu resolucij, sprejetih na protestnem shodu dne 19. februarja t. l., naj uvede občina v svojem območju poseben stanovanjski davek, ki naj se porabi ves za zidanje stanovanjskih hiš.

Ta davek naj bo progresiven. Pri-spevati morajo vsi, ki imajo v tem bed-nem času vsaj zasilno stanovanje, da dobe v doglednem času stanovanje tudi tisti, ki ga danes nikakor ne morejo do-biti. Progresija naj bo pa ostra, merjena samo po udobnosti stanovanja. Zasilna stanovanja naj se obdavčijo prav malo, prišerna stanovanja nekaj več, udobna stanovanja že visoko, luksuzna stanova-nja pa, ki so v sedanjih krizi pravo zasne-hovanje ljudske bede, naj se obdavčijo zelo visoko, nič ne de, če smatra tak dav-koplačevalec ta davek za kazen.

Kdor nima denarja za ta davek, naj ne izziva delavnega ljudstva, naj odstopi od svoje preobilice tistim, ki nimajo kam položiti svoje glavo. Ker vemo, da je pre-cej takih, ki svojega izzivanja ne bodo mogli plačati, zato trdimo, da bo zado-stil ta davek tudi drugi zahtevi: ta ko j se bo nekaj nezadostno izrabljenih stan-ovanj izpraznilo, takoj bo beda vsaj za nekaj manjša, takoj bo izginil tudi žolč iz ljudstva.

Stanovanja, ki nikakor niso primer-na za človeka, vlažna, temna, mrzla, po-drita, nerodna itd., bomo odpravili le na ta način. Dosedanji stranki bo nakazano boljše stanovanje, ki ga bo prevzela, če-prav bo morebiti nekaj dražje, zato bo pa veliko boljše. Od starega stanovanja bo moral pa gospodar plačevati davek, ali pa znižati stanarino, da dobi novo stran-ko. Stanarina se bo začela ravnati po v rednosti stanovanja, ne pa tako, ka-kor je zdaj, ko dobivajo gospodarji od najbednejšega ljudstva razmeroma naj-višjo stanarino, ker stanovanj za reveže najbolj manjka.

Pisarne, ki služijo sicer v različne namene in se njih izraba ne da meriti po enakem merilu, je treba vendar tudi ob-davčiti. Čeprav bo zadet kdo krivično, naj ve, da bodo tudi davek od stanova-nja plačevali mnogi, ki bi ga jim bilo tre-ha odpustiti, če bi bilo mogoče ozirati se na posameznike.

Občinski stavbeni red naj se omili, kar se tiče surovin in moči, v kolikor je mogoče glede na varnost.

Stanovanjske hiše naj zida občina deloma v lastni upravi, deloma naj pa podpira zadrage, ki so v ta namen že ustanovljene ali se še ustanove. Take zadrage morajo biti pod nadzorstvom občine, da res ustrezajo le svojemu na-menu. Za zidanje v lastni upravi naj si preskrbi občina lastno opekarno in druga podobna sredstva, da bo neodvisna od špekulantov. Tako zidane hiše ostanejo občinska last in bodo pozneje služile za varstvo stanovalcev proti zviševanju stanarine od strani hišnih posestnikov.

Politične vesti.

+ Takega birokratizma nočemo! »Slovenec« z dne 5. t. m. poroča iz Jese-nice: »Nemčija je na račun vojne odškod-nine poslala Jugoslaviji 500 železniških vagonov, katere so v spremstvu jugoslo-vanskega delegata peljali preko Solno-grada proti Podrožici. Avstrija je seve-đa zahtevala prevoznino in avstrijska že-lezniška uprava je računala od vsakega vagona za vsako uro 200 K ležarine, t. j. na dan za vsak vagon 4800 K, a za vseli

500 vagonov. Ka na dan. Končno se je vrnil delegat Belgrad z denarjem. Ko je prišel na Jesenice, mu je pa cari-nik zaplenil ves denar, češ, da ne sme vzeti čez mejo več kot 300 dinarjev. Av-strijska železniška uprava je vsled tega razdelila vagona po vseh postajah od Solnograda do Podrožice, da ne nastane popoln zastoj v prometu, ki pa je kljub temu še zelo oivran. Zadeva z zaplenje-nim denarjem menda še vedno ni rešena — ležarina pa teče naprej.« — Drastični učinki našega gospodarjenja so na vseh koncih in krajih razvidni in bodo še dol-go, ker so ljudje veliko premalo zavedni in premalo zreli, da bi mogli vladi na prste stopiti, kadar se pripravlja, da bi jih znova zagrebla v ljudsko telo. In še premalo zreli, da bi mogli taki vladi sto-piti sploh na vrat ter sami prevzeti tiste funkcije, ki jih ona karikira.

+ Zavijanja »Jugoslavije«, ali še boljše narodnih (nerodnih) »socialcev«. Opazili smo, da poroča »Jugoslavija« v »Časopisnih glasovih« nalašč enostran-sko o člankih v našem listu, čeprav je obljubila, da bo navajala vsebino član-kov nepristransko. Za slučaj njenega ugovaranja jo opozarjamo, naj prime za ušesa svojega pročevalca, ki potemtakem očitno ne zna brati.

+ Novi parlamentarni odbori. V Bel-gradu so izvolili nove parlamentarne od-bore, in sicer finančni odbor, odbor za prošnje in pritožbe, administrativni od-bor, verifikacijski in imunitetni. Vodilna mesta so seveda prevzeli radikali in de-mokrati. Novoizvoljeni odbori bodo ne-umorno »delali«, kaj bomo pa že videli.

+ General Wrangel se je šel poklo-niti kralju Aleksandru. Preteklo soboto je sprejel kralj Aleksander generala Wran-gla, ki je tekom dneva posejil še ministr-skega predsednika Pašiča in predsedni-ka narodne skupščine dr. Ribarja. Kakor poročajo, so bile vse tri audience vele-važne.

+ Kakšne ljudi sprejemajo v Bel-gradu z vsemi častmi. Kapitalistične dr-žave še vedno sanjajo o prevratu na Ru-skem in o vpostavitvi carskega režima. Tako z veseljem pozdravljajo Petliuro, katerega štab je v Tarnovu in ravnotako Wrangla, ki so ga pred kratkim sprejeli v Belgradu z vsemi častmi in mu določili graščino v Vinkovcih nekje za letovišče. Tu sedaj kuje ofenzivne načrte, ker z denarjem je dobro založen. Kapitalistične države so podprle niaga in Petliuro z mi-lioni v zlatu. Oba pa zaslužita za svoja junaška dela v resnici »povišanje«.

+ Fašistovska komedijanstva na Reki. V soboto, 4. t. m. so fašisti razgla-sili »večno in neločljivo združenje Reke z italijanskim kraljestvom«. Razglas je podpisal Attilio Prodam, ki je pozval ita-lijansko vlado v imenu odbora za narod-no brambo, naj prevzame upravo mesta. Komedijanstva nacionalno navdahnjenih fašistov bodo sedaj za nedoločen čas po-čivala.

+ Italijanska vlada podpira fašiste, svoje »dobre« državljane. Fašisti razgra-jajo na svoj način tudi na Tirolskem, kjer je prišlo že večkrat do ostrih spopadov med domačini in fašisti. Kakor je videti, ne bo prišla nikoli k pameti ta naciona-listična zalega.

+ Imperialistične vlade so v večnih krizah. Preteklo soboto je odstopila poljska vlada, ki je poslala tozadevno brzo-javko državnemu šefu, maršalu Pilsud-skemu v Brest-Litovsk. Istega dne so pri-spela iz Pariza poročila o odstopu špan-ske vlade.

+ Italijanski ministrski svet je na res delaven. Po časopisnih poročilih je prišlo na Reki do prevrata, ker ni hotel od-nustiti Zanella Hrvat iz policijske služ-be. Italijanski ministrski svet je z veli-kim veseljem sklenil poslati proti mejam reške državnice močne vojaške čete »v svrhu vpostavitve miru in reda«.

Dnevne vesti.

Predlog občinskega stanovanjskega davka, ki ga danes prinašamo na uvod-nem mestu, je bil predlagan na seji akcijskega odbora dne 23. februarja. Takrat je bilo sklenjeno sklicati v ta namen po-sebno sejo, da člani predlog lahko popol-noma preučijo. Ta seja se je vršila v pe-tek, 3. t. m. Sklep je bil soglasen, dasi so v odboru zastopniki vseh organizacij in dasi pripadajo ti zastopniki najrazličnejšim strankam. Niti ena izmed strank in struj na Slovenskem ni bila brez zastop-nika na tej seji!

Zelo radovedni smo, kdo se bo upal v ljubljanskem občinskem svetu nastopiti proti, in koga si bodo velekapitalisti iz-brali vsaj za — zavlačevalca...

Popolnoma nov je tudi način, kako je bil predlog predložen. V akcijskem od-boru sodelujejo tudi občinski svetniki, lahko bi bila zadeva izročena enemu iz-med njih, da jo predloži in priporoča, kar bi bilo najlažje in najboljše, ker svojo stvar vsak sam najboljšo zagovarja. To-da, tako bi se zdelo, da izhaja predlog iz političnega kluba dotičnega člana, tega pa odbor ni hotel, da bodo vsi politični klubi lahko sodelovali.

Če bi pa hotel kak starokopitni for-malist nagajati, češ, da se morejo predla-gati predlogi samo iz občinskega sveta — zato je bilo sklenjeno, da se predlog objavi v vseh ljubljanskih dnevnikih še pred sejo, da si ga vsak občinski svetnik lahko osvoji in ga predlaga kot samosto-jen nujen predlog. Če tudi tega nihče ne stori, bo storil to šele akcijski odbor sam potem svojega člana, ki sodeluje v ob-činskem svetu.

Obupen dopis, naslovljen na stano-vanjsko komisijo. Že skoro eno leto je moj mož uslužben v Ljubljani in se za-manj trudi dobiti stanovanje. Draginja se veča, njegov zaslužek pa je premajhen, da bi lahko preživel sebe v Ljubljani, svojo bolno ženo in dva otroka pa v Zi-danem mostu. Dokler sem bila zdrava, sem s svojim delom vsaj deloma ohranila najstrašnejše bede sebe in svoja otroka, toda zdaj v bolezni me sili strašna dra-ginja, da prosim javno stanovanjsko ko-misijo, da nam vendar enkrat nakaže stanovanje, če noče imeti na vesti pogin ene cele družine. Če nam stanovanjska komisija kmalu ne nakaže stanovanja, smo prisiljeni prodati vse svoje imetje, da rešimo golo življenje. Ozrite se na nedolžna otroka, ki jih čaka pogin radi stanovanjske bede! — Te vrstice so spi-sane v skrajnem obupu — pomoč je nuj-na — pomagajte! — Fani Meznaričeva, Zidani most.

Vrhnika. Okrajno glavarstvo je do-volilo obratovanje konzervni tovarni na temelju komisionelnega pregleda le pod pogojem, da tovarna zgradi delavske hiše ali pa sicer skrbi za delavska stano-vanja potom najema; odlok št. 18.196. z dne 16. julija 1921. Tovarna je razglasila, da je stanovanj na Vrhniki dovolj na razpolago ter je tudi odpustila iz službe tri delavce, ki niso našli stanovanja. Ta-ko spoštuje tovarna konserv odloke obla-sti, ker jo ščiti pokrajinska oblast vsled

prijateljstva akcionarjev tovarne do predstavnika vlade. Širijo se govorice, da je bil poklican na odgovor neki višji funkcionar, ki je bil baže premalo strog proti delavstvu. Nečemo dalje raziskovati, ker nadaljujemo članek o **Jaki Debeluharju**. — Prišedši k okrajnemu sodišču v C., prečital je mož postave v talaru obtožnico, ki jo razdelimo v 3 dele. Obtožen je bil 1. radi zločina tatvine, ker je Jakec hotel postati v istini Debeluhar ter je izmaknil prekajeno meso pravemu lastniku; prekajeno meso je bilo slano, torej še malo sadnega mošta nikakor ni moglo škodovati, mislil si je nadebudni Jakec. Orožniki pa niso bili takrat tako ljudje, kakor je orožniški stražmojster Filipič na Vrhniki, ki je na povelje Legvartovo uklonil delavca radi treh parov hrenovk; takrat je ovadba zadostovala. Druga točka obtožnice govori o zločinu javnega nasilja po § 99. kaz. zak., ker je Jaka Debeluhar grozil neki Neži: »Prokleta baba, jaz te bom že ubil preden bo dolgo, gvišno te bom ubil, pa ti bom tudi škodo naredil!« Tu se zrcali značaj Debeluharja, njegova surovost, ki je pa le krivda slabe in premale šolske izobrazbe. O tretji točki obtožnice spregovorimo v članku z dne 14. marca.

Izrabljanja nezavednega delavstva. V Rušah se nahaja znana tovarna vžigalic, katero vodita dična demokrata Slovenije, Viktor Glaser in Alojzij Pogačnik. Kakšno ljubezen gojita ta dva mogočnejša do bližnjega je razvidno iz tega, da ima najboljši delavec v omenjeni tovarni 4 K reci in beri štiri krone na uro! Kako izhaja tak ubogi trpin s takšno plačo, je malo mar omenjenima mogočnejšema, ki sta si med vojno nabrala precej težkih milijonov ter ne občutita današnje nevzdržljive draginje. Želel bi ondotnemu delavstvu, da bi se enkrat zavedlo, se trdno organiziralo, ter potom organizacije stopilo na prste tema izkoriščevalcema. Vprašal bi pa tudi rad odkod imata omenjena gospoda dovoljenje kršiti 8urni delavnik? Dela se namreč dnevno 9 ur in če prosi kateri za povišanje plače, mu kratkoma rečeta: »Delaj 12—14 ur ali celo 16, če v 9 urah ne zaslužiš dovolj!« O stanovanjih sploh ni govora ter se človek ustraši če pogleda v takšno luknjo. Dobro bi bilo, da bi enkrat te brloge pregledala zdravstvena komisija. Sodrugi in sodružice! Na delo, kajti naša moč je le v solidarnosti in zavednosti! Drugič se bomo pogovorili v čem drugem. — Franc Waleher.

Beograd, 4. marca. Finančni minister dr. Kumanudi se je težko ponesrečil. Pri dvignjenju valute je dobil »Leistenbruch«.

Poziv. Komisija za ocenjevanje gradbenih načrtov za upravno poslopje delavske neugodne zavarovalnice in okrajne bolniške blagajne v Ljubljani je dovršila svoje delo. Pri premiranem gradbenem načrtu z geslom »MCMXXII« ni bilo najti zapečatenega ovoja s pravim imenom in naslovom projektanta. Prosimo dotičnega g. projektanta, da doloži najkasneje do 7. marca t. l. na gradbeni odsek delavske zavarovalnice in bolniške blagajne v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje št. 3 v zapečatenem ovojju svoje pravo ime in naslov. — Ocenjevalna komisija je priporočala v nakup načrte pod geslom: »Zavarovan«, »Oto« in »Resno delo«. Dotične gg. projektante prosimo za izjavo (do 7. marca t. l. na označeni naslov), če v nakup dovolijo. Ta izjava opravičuje komisijo, da odpre ovoje z imeni in naslovi.

Predlog zakona v državnim činovnicima, to je načrt nove službene pragma-

tike, ki ga je izdelala državna komisija, je izšel v posebni brošuri v srbohrvaščini in cirilici. Obsega 245 točk. Izdamo ga v slovenskem prevodu. Priložimo mu tudi obširno razlago. Izvod bo veljal 5 dinarjev. Naroči ga lahko vsakdo pri podpisani Zvezi in naj to javi do 10. marca t. l. Važen je za vse državne nameščenice, pa tudi za upokojece. — Zveza poštinih organizacij za Slovenijo v Ljubljani.

Ljubljana.

Abstinenti. V soboto dne 4. t. m. zvečer je imelo društvo sv. Jožefa v veliki dvorani hotela Union nekakšno zabavo ali predavanje — ali sam Bog ve kaj. Zabava se je vršila brez alkohola. (Odobravamo.) Precejšnjo število teh abstinentov pa le ni verjelo, da bi kar tako šlo, za to so se eden za drugim podajali v točilnico Uniona. Da bi jim pa ne bil tisti greh na onem svetu previsoko zaračunan, so privlekli seboj kar dva očeta flečkajnarja. V njih družbi so pa s kozarcem rujnega vinca v roki, preklinjali strup — alkohol. Gospod Kalan! Še nekaj predavanj za abstimente, vsaj mora restavrater v Unionu tudi živeti.

Kanalizacija nekaterih ulic na Mirju. Mesna občina ljubljanska namerava položiti po novoprojektovanih ulicah na »Mirju« več cestnih kanalov v skupni dolžini ca 750 m in sicer: A. v ulici vzporedni z Murnikovo in Gorupovo ulico ca 150 m dolžine, B. v Murnikovi ulici od Rimskega zidu do zbiralnika ob Gradaščici ca 200 m, C. na »Lepem potu« ca 115 m in D. v ulici ob Rinskem zidu ca 280 m dolžine. Vsi oni podjetniki, ki reflektirajo na omenjena dela in dobave naj predlože svoje pomudbe, v kojih je navesti enotne cene in skupne svote in ki so opremljene z 5% vadije in kolekom, zapečatene do opoldne dne 21. marca 1922. mestnemu stavbnemu uradu v Lingarjevi ulici.

Rodilo se je v tednu od 19. do 25. februarja 24 otrok (po 12 vsakega spola), umrlo pa 23 oseb (13 moških), in sicer: za življensko slabostjo 1, jetiko 5, pljučnico 4, na zastrupljeni rani 1, za srčno hibo, rakom 1, drugim naravnimi vzroki 9. Naznanjen je bil en nov slučaj škrlatice.

Posredovanje služb za služkinje se z današnjim dnevom, t. j. 6. t. m. zopet odpre za članice P. Z. pri posredovalnici za službe pri Poselski zvezi, Starit rg št. 2, III. nadstropje. Uradne ure od 8. do 1. in od 3. do 5.

Vestnik Svobode.

Vse člane ljubljanske podružnice »Svobode« pozivljamo, da poravnajo zaostanek na članarini v centralnem tajništvu na Aleksandrovi cesti 1, I. nadstropje, da se bodo mogli udeležiti občnega zbora, ki se bo vršil 23. marca. Člani, ki ne poravnajo zaostanka na članarini, izgube tudi vse ugodnosti in predprave kot naročniki »Kresa« in kupci drugih publikacij »Svobode« kakor tudi kot člani knjižnice. Zato opozarjamo vse člane, da store pravočasno svojo dolžnost. — Zvezno centralno tajništvo.

Kulturni vestnik.

Repertoar nar. gledališča v Ljubljani.

Drama:

Pondeljek, 6. marca. Zaprto.

Torek, 7. marca. Dramska predstava v opernem gledališču.

Opera:

Pondeljek, 6. marca. Zaprta.

Torek, 7. marca »Zlahtni meščan. C.

Razstava bratov Kralj v Jakopičevem paviljonu je odprta vsak dan in je nenavadno zanimiva zaradi pestrosti razstavljenih del. Brata Kralja sta prvaka v našem slikarstvu in kiparstvu, kar sta vnovič dokazala.

V svrhu povzdige ribarstva v Sloveniji bo Pokrajinska uprava, oddelek za kmetijstvo tudi letos oddajal postrvji zarod iz ribjega vališča na Bledu, ko postane sposoben za izpuščanje v proste vode. Cena 35 Din. za 1000 zaroda loco Bled. Ker je množina zaroda omejena, sprejema oddelek za kmetijstvo naročila samo do 20. marca 1922.

Po svetu.

— **Ogromno bogastvo samostana.** Iz Bergijeva v Rusiji poročajo, da je tamošnji slavni samostan izgubil svoje zaklade, ki so znašali malenkostno vsoto tristo milijonov dolarjev. Samostan v Sergijevu je bil najbogatejši v vsej Rusiji, samo samostan v Kijevu mu je morda približno enačil. Danes so nastanjeni v njem ruski vojaki. Samo pet menihov se še nahaja v samostanskem zidovju. Petnajst drugih so odposlali v Černigovskajo. eno miljo in pol oddaljeno vas. Tam živijo kot skupna družina in — strah in groza — obdelovati morajo zemljo. Ali ste že kdaj čuli kaj tako nezaslišanega? Vse ostale menihe iz tega samostana, ki so predstavljali lepo armado, so razgnali na vse strani. »Čudodelni« kip svetega Sergija sameva sedaj v samostanski katedrali in pajki predejo po njem. Svoje dni so ga prefrigani menihi znali izborno izrabljati. Ta svetnik je delal velikanske čudeže, mnogo večje kot lurska voda ali pa katerakoli druga voda. Tudi Sergij je največ »ozdravljaj« hromce. Sploh se vsi ti čudotvorci z lursko vodo vred specializirajo na zdravljenje pokvarjenih udov. Če sodimo po berglah imajo tu največ uspeha. Well, sveti Sergij je bil tudi tak kajon. Zdravil je vse od vnetja trebušne mreže do vraničnega prisada. Samo spolnih bolezni ni hotel, ker je bil preveč sramežljiv. In ignorantni ruski kmetje so nosili leto za letom svoje krvavo prislužene rublje v nenasitno meniško bisago. Samostan je bogatel, zlato se je kopičilo, kajti nad 100.000 romarjev ga je vsako leto obiskovalo in niti eden med njimi ni prišel prazen. Ljudstvo v Rusiji je trdno verjelo, da je sveti Sergij ubranil samostan pred Francozi leta 1812, ko je Napoleon udrl v Rusijo. Ta razbojniški brlog je sedaj boljševiška vlada odpravila, menihe pa pognala delati, kar je nekaj čisto novega zanje. Samostan je vedno branil vstop vojakom, danes so v njem nastanjeni izključno vojaki. Pač ironija usode. Tako mineva samostanska slava.

Gospodarstvo.

NAŠE ČASOPISJE O GOSPODARSKIH VRAŠANJIH.

»Jutra« je v vprašanju žitne valute zmanjkalo pšenice. Zato je začelo vezati otrobe.

»Narode« piše v nedeljo: »Te dni smo čitali nekje gotovo zanimiva in moderna razmotrivanja o žitni valuti, katerim pa mi niti stvarno niti na videz ne maramo ugovarjati.«

Iskali smo, kje bi mogel »Narod« čitati tako zanimive razprave o tem vpra-

šanju in prišli smo do prepričanja, da ni mogel tega čitati drugje, nego v »Napreju«. Čemu tega ne poveste? Zakaj ne napišete o tem več? Zakaj ne privoščite modernih stvari svojim čitateljem? Dejanj je treba, gospoda, dejanj! Podpirajte ali pa pobijajte! Vse drugo je v življenjskih vprašanjih — voda. Sicer pa mislijo tudi vaši čitatelji z — možgani. Zahotelo se jim bo zanimivih in modernih razmotrivanj, ki jim ne marati ugovarjati, iskali bodo itsti »nekje« in končno tudi našli. Kaj vam bo pomagalo takrat, da ste hoteli »Napreju« — skriti? Dobra stvar si vselej najde svoja pota!

Nas nasprotno ni sram konstatirati, da je n. pr. »Narod« v isti številki kot edini slovenski list za »Naprejem« s stvarnim člankom pozdravil najnovejšo naredbo finančnega ministra proti spekulaciji z devizami in valutami ter stopil v tem vprašanju na popolnoma pravilno stališče.

Če stopi finančni minister res na prste valutnim verižnikom, ga bomo podpirali, pa če je demokrat, radikalec ali pa divjak. Kajti — sodili bomo stvarno.

Drugi časopisi molče, Posebno tisti, ki pravijo, da pišejo — za ljudstvo.

Generalna direkcija državnih dolgov je pozvala naše državljane, da prošnjam za protest zoper žigosanje njihovih obveznic predvojnih negažiranih dolgov bivše avstro-ogrske monarhije, ki se nahajajo na ozemlju avstrijske republike, po republiki Avstriji, prilože tudi potrdilo o državljanstvu (domovinski list). Ker stranke v mnogih primerih niso predložile pravilno opremljenih prošenj, je po-

trebno, da najdalje do 5. marca t. l. dostavijo neposredno poslanstvu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na Dunaju (Wien I., Seilerstätte No. 30): 1. Potrdilo o državljanstvu, 2. da v dopisu označijo točno številko depotne listine, številko strani (folija) za vsako banko, kjer se nahaja depo. Po možnosti naj se predloži točni prepis potrdila o depou. Prošnjo, s katero se predloži potrdilo o državljanstvu in druge podatke, je treba opremiti s predpisanim kolkom. V prošnji naj se sklicuje na poprejšnje prijave.

UTRINKI

Vsaka poštena monarhija ima dvorni vlak. Še črnogorski Nikita je imel eno polomljeno karo, ki mu jo je podarila italijanska kraljeva hiša, da se je lahko vozil iz Bara. Dotična železnica je bila nekaj takega, kakor šentjanska železnica na Dolenjskem; vsekakor je slabša, kakor slovita kamniška proga na Gorenjskem. Toda Jugoslavija je sedaj velika država in kdor je dober patriot, ji želi, da postane kmalu velesila. Dobra jugoslovanska vlada je pred par meseci naročila v inozemstvu dvorni vlak, ki ima 36 vagonov, opremljenih z največjim luksuzom. Na svojem prvem potu je šel po novo kraljico v Bukarešt. Zato se sedaj v Belgradu zelo postavljajo z razkošnim dvornim vlakom. Za delavce pa so vsake skatle dobre, samo da so na kolesih.

Irci so dobili svobodo in njihovi priatelji v tej deželi so mislili, da pride na Irsko sedaj mir. Toda izgredi se nadaljujejo in v nekaterih krajih so podobni civilni vojni, ki se vrši med katoliškimi in

protestantovskimi Irči. Take pojave naj nekoliko prešturirajo tisti, ki se stresajo od groze in gnusa, kadar čujejo o Darwinovi teoriji. In priporočljivo bi bilo, da bi tudi malo pogledali za kulise privatnega življenja ljudi, katerih velika sredstva vodijo do načina življenja, kakršnega ne opazimo pri živalih.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA ŠTEV. 6

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJSE PLAKATE IN VABILA
„ZA SHODE IN VESELICE“

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITO.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

„TRIBUNA“

tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Najcenejša dvokolesa in otroški vozički raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvokolesa in otroški vozički v polno preno, emajliranje z ognjem in poniklanje. Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Citajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Upratnik
Pot k Socijalizmu.
Cena 1 din.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.
Šivalni stroji Izborna konstrukcija in elegantna izvišitev iz tovarne v Lincu. - Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastonj in franko.
Kolesa iz prvih tovaren.
Dürkopp, Styria, Waffennrad.
Začasno znižane cene!

Leča, nova, debelozrnata, zelo mehka za kuho se dobi pri
SEVER & KOMP.,
Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.
Zahtevajte naš cenik vrtnih in poljskih semen.

Sprejme se več dobro izurjenih
čevljarskih pomočnikov
za boljša dela (galanterijsko).

Gospodarska zadruga čevljarjev,

Spodnja Šiška, Vodnikova ulica 9.

Medić, Rakovec & Zankl,

prej A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov
Centrala: Ljubljana d z o. z Skladišče: Novisad.

Telefon 64. Brzjav: MERAKL, Ljubljana. Telefon 64.

Emailni laki. Prav firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. „MERAKL“, Lak za pode. „MERAKL“, Linoleum lak za pode. „MERAKL“, Emailni lak. „MERAKL“, Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Priporočamo trdko

JOSIP PETELINC

Ljubljana

Sv. Petra nasip št. 7.

Najboljši šivalni stroji

za rodbinsko in obrtno rabo, vse potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje. Srajce, kravate, žice, vilice nože i. t. d. Galanterijsko blago na drobno in debelo.

Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku

vpisana zadruga z omejenim poročtvom

sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4 %.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 120.20 ·82.

Društveni delež K 17.103·71.

Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2,963.093·48. Delež znaša K 100.—.

Član postane lahko vsak.